

349.4(497.15)

36232

СТВО АГРАРНЕ РЕФОРМЕ
СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

7196

ЗАКОН о

БЕГЛУЧКИМ ЗЕМЉАМА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

(Овај Закон обнародован је у „Службеним Новинама“
Бр. 291.—ХСIII, од 14. децембра 1928. год. у Београду).

ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА
КРАЉЕВИНЕ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА
БЕОГРАД — 1928.

Дено у нови инвентар бр.
јура 1042

1829

Београд.

МИНИСТАРСТВО АГРАРНЕ РЕФОРМЕ
КРАЉЕВИНЕ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

ЗАКОН о

БЕГЛУЧКИМ ЗЕМЉАМА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

(Овај Закон обнародован је у „Службеним Новинама“
бр. 291.—ХСIII, од 14. децембра 1928. год. у Београду).

Др. 36231

ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА
КРАЉЕВИНЕ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА
БЕОГРАД — 1928.

МИ
АЛЕКСАНДАР I
по милости Божјој и вољи Народној
КРАЉ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

проглашујемо и објављујемо свима и свакоме, да је
Народна Скупштина Краљевине Срба, Хрвата и
Словенаца на своме 96. редовном састанку, одржа-
ном 18. октобра 1928. године у Београду, решила и
да смо Ми потврдили и потврђујемо

ЗАКОН

0

Беглчким земљама у Босни и Херцеговини,

који гласи:

Члан 1.

Овим Законом разрешују се и ликвидирају на
беглчким земљама у Босни и Херцеговини односи
споменути у чл. 2., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11. и 12.
овог закона.

Члан 2.

Насељени беглуци, на којима постоје кметствују
слични односи 10 година — рачунајући од 25. фебруара 1919. године у натраг — прелазе откупом у
власност обрађивача:

- 1) ако је егзистенција дотичне породице везана
за тај беглук;
- 2) ако није уговорено време трајања омиса.

Члан 3.

Искључена су од права потраживања по чл. 2. она лица која земљу не обрађују сами собом и која су на другој страни стекла трајну, самосталну егзистенцију.

Члан 4.

У чифлук претворени беглуци, у колико је ово претворење код политичке власти споразумно од земљовласника и беглучара пријављено, имају се просучивати као кметски односи и ако кметски однос није у грунтовници уписан.

Члан 5.

На захтев интересованих странака провешће се ревизија процеса окончаних пресудама на основу којих су чифлуци претворени у беглук и то од састава грунтовнице.

Исто тако провешће се ревизија на захтев странака у оним случајевима, где је на темељу неисправне одлуке управне власти брисан кметски однос.

Те ревизије обавиће се по аграрним правним прописима, који су важили у време изрицања пресуда односно доношења одлука. Ако се установи незаконитост пресуде, односно одлуке на темељу које је данашњи потраживач земљу изгубио, признаће му се право откупа те земље по одредби чл. 15. овог закона.

Потраживачу ревизије по члану 5. овог закона, који је дефинитивно и правомоћно одбијен са својим захтевом за ревизију, припада право првокупа на потраживану бившу кметску земљу, ако би власник продао ту земљу трећој особи у року од три године дана након правомоћности аграрне осуде. Рок за тужбу за право првокупа је шест месеци након прведења купопродајног уговора у грунтовници.

Члан 6.

Насељене беглучке земље и у чифлук претворени беглуци прелазе у сопственост тежака, који их обрађује.

Побеглучени чифлуци односно њихови делови према чл. 5. овог закона враћају се у сопственост и посед оних, који су их изгубили, ако већ нису насељени на другом месту као кмети или самостални тежаки и ако те земље нису прешли у руке других тежака, који их трајно обрађују.

Члан 7.

Она беглучка земљишта, на којима не постоји кметствују сличан однос, а која један тежак или тежачка породица већ 10 година — рачунајући од 25. фебруара 1919. године у натраг — као закупци држе и обрађују, прелазе присилним откупом у сопственост закупца.

По истим прописима поступаће се и са беглучким оградама у Херцеговини.

Члан 8.

Беглуци, који су настали присвајањем сеоских испаша, приводе се сврхама аграрне реформе, ако их сопственик сам или у својој режији не обрађује и ако му егзистенција није за то земљиште везана.

Укмећене крчевине припадају бившим кметским селиштима и ако су у грунтовници као беглук унесене.

Члан 9.

Четвртарски виногради прелазе откупом у власност четвртара.

Члан 10.

Земљишта и градилишта, која се налазе у непосредној близини затворених места и постојећих индустрија, у колико се та земљишта налазе у закупу

потраживаоца преко 10 година — рачунајући од 25. фебруара 1919. године у натраг, — прелазе присилним откупом у власност закупца. Откупнина се досуђује по чл. 15. овог закона. Као непосредна близина разумева се један километар зрачне линије у сваком правцу рачунајући од периферије затвореног места т.ј. од границе катаstralне општине дотичног града, варопи и варошице.

Али ако такова земљишта леже у близини рударских управа или бање Илице код Сарајева, на Кисељаку код Фојнице, или у Слатини код Бање Луке те у Врућици код Теслића, највише у даљини за један и по километар зрачне линије у сваком правцу рачунајући од средишта рударске управе односно од главног врела бање, установиће се откупнина такових земљишта по њиховој пуној вредности по вештацима.

То исто вреди и за земљишта и градилишта најужег подручја затворених места (градови, вароши и варошице).

Члан 11.

Оне беглучке земље, које држи тежак или тежачка породица, а на њих нису стављени захтеви у смислу Беглучке Уредбе од 12.-V-1921. год. или су са захтевом одбијени, преузима држава у корист односног тежака или тежачке породице, ако то заједно затраже земљовласник и дотични тежак или тежачка породица, у року од једне године дана, рачунајући од дана ступања на снагу овог закона. Одштете за ове земље даје држава у року од шест месеци, након споразума странака, а то у висини десетоструке катаstralне вредности оног земљишта, изражене у динарима.

Члан 12.

Сва земљишта, која се досуде појединцима по одредбама овог закона, прелазе у грунтовну сопствен-

ност потраживача након исплате накнаде досуђене по овом закону.

Члан 13.

Ако је неко купио после увођења у грунтовне књиге кметске и беглучке земље заједно у шпекулативне сврхе и ако се беглучке земље налазе још у његовом поседу, а он те земље сам не обрађује — оне ће се експропријати у сврху аграрне реформе уз накнаду инвестиција и доказане куповне цене, у колико је ова већа од продајне цене за кметске земље.

Члан 14.

Промене у држању беглучка за време рата не прекидају овим законом установљене рокове, осим ако је земљорадник добровољно напустио земљу.

Члан 15.

До даљег законског решења обустављају се све судске парнице и извршења судских осуда, којима би се мењали садашњи поседовни односи на земљиштима споменутим у члану 1. овог закона.

Исто се тако забрањују добровољна и присилна отуђења и оптерећења на земљама поменутим у члану 1. овог закона.

Кад се та земљишта правомоћно досуде потраживачима по одредбама овога закона потпадају под удар Закона о бившим кметским селиштима и стеченим беглуцима од 1. маја 1928. године.

Члан 16.

Одштета за досуђене беглучке земље по овом Закону плаћа се по следећим одредбама:

1) за земље досуђене потраживачима по чл. 2., 4., 5., 6. и 8. овога Закона односно досуђене по чл. 2., 4., 5., 6. и 8. Беглучке Уредбе од 12. маја 1921. године, плаћа држава досадањем сопственику откупнину

према четвростирукој катастralној вредности израженој у динарима;

2) за земље досуђене по чл. 7. и 9. овог Закона плаћа држава досадањем сопственику у Босни откупнину према у динарима израженој петнаестоструком катастralној вредности тражене оранице, ливаде, башче (воћњака), винограда и паšnjaka, а у Херцеговини према двадесетоструком катастralној вредности.

Обрачунатим износима по тач. 1. и 2. овог члана има се на рачун неисплаћених хакова, у колико до сада нису плаћени, додати 20% од ликвидираних износа.

Ако је башчу (воћњак) или виноград засадио сам власник земље, повисује се откупнина за 100%.

3) За земље из чл. 10. алинеја 1. овог Закона добивају сопственици за 100% више, него што је предвиђено у тач. 1. и 2. овог члана.

4) Беглучке шуме и шикаре, које потраживачи уз зиратну беглучку или бившу кметску земљу држе и које им се досуде, плаћају се четириистоструким катастralним чистим приходом израженим у динарима у Босни, а петоструким у Херцеговини, што такође држава плаћа.

Овом се одредбом не дијају постојећа сервитутска права трећих лица.

Одштете по овом закону, у колико су већ доспеле на исплату, имају се исплатити одмах, а најкасније до конца 1928. године.

Остале одштете имају се исплатити одмах након правомоћности пресуде но најкасније у року од шест месеци након правомоћности пресуде. Код прекорачења горњих рокова припада досадањем сопственику право на 6% затезних камата од дана прекорачења рока до исплате, које се камате имају обрачунати и исплатити од државе заједно са одштетом.

Овлашћује се Министар Финансија да за исплату већ доспелих одштета стави на расположење Министру за Аграрну Реформу потребне суме на терет расположивих вишкова прихода Министарства Шума и Рудника.

У колико средства добијена на тај начин не буду довољна за исплату у готовом новцу, Министар Финансија се овлашћује да, на захтев Министра за Аграрну Реформу, изда бонове са 6% интереса и најдужим роком од годину дана до укупне суме од динара 100,000.000.—

Ово овлашћење важи и за остале одштете по пресудама, које после ступања на снагу овога закона постану извршне (правомоћне), с том разликом да рокови плаћања могу у овом случају бити највише три године.

Одштете до 100.000.— динара исплаћују се у готовом, а преко 100.000.— динара једна четвртина у готовом а три четвртине у боновима.

Сви горњи издаци имају се књижити као специјални расход по овом законском овлашћењу и тако показати у Завршном Рачуну односне рачунске године. Исплата бонова о року вршиће се из општих државних средстава, којима располаже Министар Финансија.

Члан 17.

Станбене и господарске зграде које се налазе на потраживаним земљиштима и које је подигао земљо-власник прелазе у власност потраживача, ако су оне саставни део потраживачевог господарства и ако су биле у његовом поседу по одредбама овога закона.

Откупну цену, коју ће установити вештаци, плаћа сам потраживач.

Рок за исплату одштетне цене установиће првостепена надлежна власт према имовинском стању.

потраживача. Овај рок не може бити дужи од три године.

Оне зграде које је земљовласник сам подигао са њима припадајућим двориштем, баштом и воћњаком и које је сам земљовласник као своје држао и обраћивао не потпадају под удар овог Закона.

Члан 18.

У случајевима, у којима су потраживачи коначно одбијени са својим захтевима не могу се извршне пресуде према њима извршити пре свршетка наредне господарске године (Митров дан).

Од доставе пресуде па до њеног извршења дужан је потраживач давати земљовласнику закупнину у нарави према ранијем уговору односно према месним обичајима.

У колико тежак или тежачка породица одбијеног потраживача нема сопствене земље, предвиђене у чл. 28. Закона о кметским селиштима и стеченим беглуцима, њој ће се првенствено дodelити од слободног државног земљишта та површина потребна за њезину егзистенцију.

Члан 19.

Власницима беглучких земаља, са којих су потраживачи са захтевима коначно одбијени даће се у име евентуалног дужног хака за све године узурнације накнада из државних средстава на тај начин, што ће им се по дулуму земље платити годишње по 30 дин.

Члан 20.

Оним бившим земљовласницима, који су услед аграрне реформе изгубили своју земљу, а немају друге трајне самосталне егзистенције нити земљишне површине, предвиђене у члану 28. Закона о бившим кметским селиштима и стеченим беглуцима, дужна је држава, у складу са наредбом о унутрашњој коло-

низацији у Босни и Херцеговини, од расположивог ерарног земљишта дати површину која недостаје до минимума, предвиђеног у члану 28. поменутог закона.

Ово право припада само оним бившим земљовласницима, који се обавежу да ће примљену земљу у властитој режији, т.ј. сами обраћивати.

Онај бивши земљовласник, који додељену му ерарну земљу у року од године дана не почне обраћивати, губи право на исту.

Члан 21.

За поступање по овом закону надлежни су у првој молби срески поглавари као аграрни делегати, а у другој и задњој молби Аграрна Дирекција у Сарајеву, чија су решења извршна.

Ако која од парбених странака мисли, да је са решењем Аграрне Дирекције у Сарајеву повређен који позитивни законски пропис, пристоји јој у том погледу право тужбе на Управни Суд у Сарајеву.

Ова тужба не систира извршење нападнутог решења.

Члан 22.

Решења Државног Савета, којима су поништена решења Министра за Аграрну Реформу имају се доставити заједно са актима Аграрној Дирекцији у Сарајеву са наређењем, да своје раније другомолбено решење достави поново странкама са упутством, да странка, која мисли да је са решењем Аграрне Дирекције повређен закон, има право тужбе на Управни Суд у Сарајеву у року од 30 дана.

Исто се тако имају повратити сва акта, која сада леже код Министарства на трећемолбеном решењу

Аграрној Дирекцији у Сарајеву, са наређењем, као у алинеји 1. овог члана.

За странке, које дижу тужбу на Управни Суд, рачунају се рокови након ове поновне доставе по одредби овога члана и Управни Суд има узети као да раније решење Аграрне Дирекције у Сарајеву није странкама било ни уручено.

Све молбе и жалбе и сваковрсне потврде које су у вези са провођењем овога закона опроштене су државних такса.

Члан 23.

Кад јавјају закон ступи на снагу престају важити одредбе узакоњене Уредбе о поступању са беглучким земљама у Босни и Херцеговини од 12. маја 1921. године као и Проведбена Наредба к тој Уредби тиме, да се сви недокончани спорови заметнути по тој Уредби имају расправити и довршити у складу са одредбама овога закона, у колико су захтеви стављени до 1. јануара 1928. године, а потраживач докаже, да је без своје кривице пропустио рок за стављање захтева, одређен у члану 22. Проведбене Наредбе к Беглучкој Уредби од 12. маја 1921. године.

Члан 24.

Министар за Аграрну Реформу овлашћује се да изда наредбу за провађање овог закона.

Члан 25.

Овај закон ступа на снагу кад га Краљ потпише, а обавезну моћ добија даном обнародовања у „Службеним Новинама”.

Препоручујемо Нашем Министру Аграрне Реформе да овај Закон обнародује, а свима Нашим

Министрима да се о извршењу његовом старају, властима заповедамо да по њему поступају а свима и свакоме да му се покоравају.

Број 38700.
3. децембра 1928. године,
у Београду.

АЛЕКСАНДАР, с. р.

Министар Аграрне Реформе,
Ing. Д. Поповић, с. р.

Видео и ставио Државни Печат,
Чувар Државног Печата,
Министар Правде,
Мил. Ант. Вујчић, с. р.

Председник Министарског Савета,
Министар Унутрашњих Дела,
Д-р Корошец, с. р.
(Следују потписи свију осталих Министара).

Sub. Sp. 36232